

Voeding bij kankerpatiënten

Overzicht ESPEN aanbevelingen

Arends J. et al., 2016

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B1: Screening en beoordeling

B1 - 1 Screening	
Voedingsstoornissen in een vroeg stadium opsporen, door regelmatig voedingsinname, gewichtsverandering en BMI te evalueren, vanaf de diagnose en vervolgens met enige regelmaat, afhankelijk van de klinische situatie, te herhalen.	
Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Very low
Graad van consensus	Strong consensus

B1 - 2 Beoordeling	
Bij afwijkende screeningsuitslag: objectieve en kwantitatieve beoordeling van voedingsinname, symptomen die de voedingsinname beïnvloeden, spiermassa, fysieke prestaties en graad van systemische inflammatie.	
Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Very low
Graad van consensus	Consensus

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B2: Energie- en voedingsbehoeften

B2 - 1 Energiebehoefte	B2 - 2 Eiwitbehoefte	B2 - 3 Macronutriënten	B2 - 4 Vitamines, mineralen, sporenelementen
Als het totale energieverbruik niet individueel kan worden gemeten, kan worden aangenomen dat de energiebehoefte vergelijkbaar is met die van gezonde personen, meestal tussen 25 en 30 kcal/kg/dag.	Eiwitinname van ten minste 1 g/kg/dag en indien mogelijk tot 1,5 g/kg/dag.	Bij gewichtsverlies met insulineresistentie de verhouding tussen vetten en koolhydraten verhogen, teneinde de energiedichtheid te verhogen en de glycemische lading te verminderen.	Vitamines, mineralen en sporenelementen suppleren tot ongeveer de ADH. Het gebruik van supplementen met hoge doseringen micronutriënten is af te raden, bij afwezigheid van specifieke deficiënties.
Sterkte van de aanbeveling → Strong	Sterkte van de aanbeveling → Strong	Sterkte van de aanbeveling → Strong	Sterkte van de aanbeveling → Strong
Niveau van bewijskracht → Low	Niveau van bewijskracht → Moderate	Niveau van bewijskracht → Low	Niveau van bewijskracht → Low
Graad van consensus → Consensus	Graad van consensus → Strong consensus	Graad van consensus → Consensus	Graad van consensus → Strong consensus

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B3: Voedingsinterventie

B3 - 1 Doeltreffendheid voedingsinterventie	B3 - 2 Potentieel schadelijke diëten	B3 - 3 Voedingswijzen: wanneer kunstmatig (bij)voeden	B3 - 4 Refeeding syndroom	B3 - 5 Kunstmatige voeding thuis																														
Voedingsinterventie ter bevordering van de orale inname bij patiënten die in staat zijn te eten, maar ondervoed zijn of risico op ondervoeding lopen. Dit omvat: dieetadvies, behandeling van symptomen en factoren die de voedingsinname belemmeren en het aanbieden van orale bijvoeding.	Geen dieetmaatregelen die de energie-inname beperken bij patiënten met (risico op) ondervoeding.	Enterale voeding, als orale voeding ondanks voedingsinterventies (advies, bijvoeding) ontoereikend blijft, en parenterale voeding als enterale voeding onvoldoende of onmogelijk is.	Bij langere periode van ernstig verminderde voedingsinname, voeding (orale, (par)enterale) langzaam, over verscheidene dagen, opbouwen en extra voorzorgen nemen ter preventie van het refeeding syndroom.	Bij patiënten met langdurige, onvoldoende voedingsinname en/of oncontroleerbare malabsorptie kunstmatige voeding thuis (enteraal of parenteraal), mits de patiënt hiervoor geschikt is.																														
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Moderate</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Moderate	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Moderate</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Moderate	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Strong																																	
Niveau van bewijskracht	Moderate																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	Strong																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Strong consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	Strong																																	
Niveau van bewijskracht	Moderate																																	
Graad van consensus	Strong consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	Strong																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	Strong																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Strong consensus																																	

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B4: Lichaamsbeweging

B4 - 1
Lichaamsbeweging en voeding

Behoud of verhoging van lichaamsbeweging om spiermassa, lichaamsfuncties en metabolisme te ondersteunen.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	High
Graad van consensus	Consensus

B4 - 2
Type lichaamsbeweging

Gepersonaliseerde weerstandstraining, naast aerobe training, ter behoud van spiersterkte en spiermassa.

Sterkte van de aanbeveling	Weak
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B5: Farmaconutriënten en farmacologische stoffen

B5 - 1 Corticosteroïden voor de eetlust	B5 - 2 Progestagenen voor de eetlust	B5 - 3 Cannabinoïden voor de eetlust	B5 - 4 Androgenen voor de spiermassa	B5 - 5 Aminozuren voor de vetvrije massa																														
Overweeg corticosteroïden om de eetlust van anorectische kankerpatiënten, in gevorderd ziektestadium, tijdelijk (1-3 weken) te bevorderen, maar hou rekening met bijwerkingen als spieratrofie, insuline-resistentie, infecties.	Overweeg progestagenen om de eetlust van anorectische kankerpatiënten, in een gevorderd ziektestadium, te verbeteren, maar hou rekening met potentieel ernstige bijwerkingen als trombo-embolie.	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens om een aanbeveling te kunnen doen rond cannabinoïden ter verbetering van smaakstoornissen of anorexie.	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens om de momenteel goedgekeurde androgene steroïden aan te bevelen voor het vergroten van de spiermassa.	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor suppletie met vertakte keten aminozuren ((iso-)leucine en valine), andere aminozuren of metabolieten ter vergroting van de vetvrije massa.																														
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Weak</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>High</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Weak	Niveau van bewijskracht	High	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Weak</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>High</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Weak	Niveau van bewijskracht	High	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	-	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	-	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	-	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Weak																																	
Niveau van bewijskracht	High																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	Weak																																	
Niveau van bewijskracht	High																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	-																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	-																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Consensus																																	
Sterkte van de aanbeveling	-																																	
Niveau van bewijskracht	Low																																	
Graad van consensus	Strong consensus																																	

Hoofdstuk B: Algemene behandelconcepten, relevant voor alle kankerpatiënten

B5: Farmaconutriënten en farmacologische stoffen

B5 - 6
NSAID's voor het
lichaamsgewicht

Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor NSAID's (niet-steroïdale anti-inflammatoire middelen) om het lichaamsgewicht te verhogen bij kankerpatiënten die gewicht verliezen.

Sterkte van de aanbeveling	-
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

B5 - 7
Omega-3 voor eetlust en
lichaamsgewicht

Bij patiënten met gevorderde stadia van kanker in chemotherapie en met (risico op) gewichtsverlies of ondervoeding, gebruik van supplementen met omega-3 vetzuren of visolie om eetlust, om voedingsinname, vetvrije massa en lichaamsgewicht te stabiliseren en/of te verhogen.

Sterkte van de aanbeveling	Weak
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

B5 - 8
Prokinetica
tegen snelle verzadiging

Overweeg prokinetica bij snelle verzadiging, of bij de behandeling van obstipatie, rekening houdend met de mogelijke ongewenste effecten van metoclopramide op het centrale zenuwstelsel en domperidon op het hartritme.

Sterkte van de aanbeveling	Weak
Niveau van bewijskracht	Moderate
Graad van consensus	Consensus

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C1: Chirurgie

C1 - 1 Enhanced recovery after surgery (ERAS)	C1 - 2 Multimodaal oncologisch traject	C1 - 3 Zorg postoperatief na ontslag uit het ziekenhuis	C1 - 4 Perioperatieve immunonutritie																								
Voor alle patiënten met curatieve of palliatieve chirurgie Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) - programma: elke patiënt screenen op ondervoeding en, bij vermoeden van risico, aanvullende voedingsbehandeling.	Bij herhaalde chirurgische ingrepen in het kader van een multimodaal oncologisch traject, bij iedere chirurgische ingreep het ERAS-programma volgen.	Bij chirurgische patiënten met (risico op) ondervoeding voedingsondersteuning, tijdens ziekenhuisverblijf en na ontslag.	Orale/enterale immunonutritie (arginine, omega-3 vetzuren, nucleotiden), in het kader van de reguliere peri-operatieve zorg, bij chirurgie van kanker in het bovenste deel van het maagdarmkanaal.																								
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>High</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	High	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Moderate</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Moderate	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>High</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	High	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Strong																										
Niveau van bewijskracht	High																										
Graad van consensus	Consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	Strong																										
Niveau van bewijskracht	Low																										
Graad van consensus	Consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	Strong																										
Niveau van bewijskracht	Moderate																										
Graad van consensus	Consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	Strong																										
Niveau van bewijskracht	High																										
Graad van consensus	Strong consensus																										

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C2: Radiotherapie

C2 - 1
Adequate voedingsinname

Bij radiotherapie (RT), met bijzondere aandacht voor RT van hoofd, hals, thorax en maagarmkanaal, afdoende voedingsinname waarborgen, hoofdzakelijk door gepersonaliseerd voedingsadvies en/of orale bijvoeding, om achteruitgang van de voedingstoestand te vermijden, inname op peil te houden en onderbrekingen van de RT te vermijden.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Moderate
Graad van consensus	Strong consensus

C2 - 2
Sondevoeding

Enterale voeding via neus-maagsonde of percutane sonde (bv. PEG) bij stralingsgeïnduceerde ernstige mucositis of obstructieve tumoren van hoofd, hals of thorax.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

C2 - 3
Slikfunctie

Screenen op slikstoornissen, indien nodig hiervoor behandelen, aanmoedigen en aanleren hoe de slikfunctie in stand houden bij enterale voeding.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C2: Radiotherapie

C2 - 4 Glutamine bij diarree

Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor glutamine ter preventie van stralingsgeïnduceerde enteritis/diarree, stomatitis, oesofagitis of huidtoxiciteit.

Sterkte van de aanbeveling	–
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

C2 - 5 Probiotica bij diarree

Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor probiotica ter behandeling van stralingsgeïnduceerde diarree.

Sterkte van de aanbeveling	–
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

C2 - 6 Parenterale voeding

Geen parenterale voeding (PN) als voedingstherapie bij radiotherapie, tenzij adequate orale/enterale voeding niet mogelijk is, bv. bij ernstige bestralingsenteritis of ernstige malabsorptie.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Moderate
Graad van consensus	Consensus

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C3: Medische oncologie: curatieve of palliatieve kankerbehandeling met geneesmiddelen

C3 - 1 Adequate voeding	C3 - 2 (Par)Enterale voeding	C3 - 3 Glutamine																		
Adequate voedingsinname en voldoende lichaamsbeweging.	Bij curatieve behandeling met ontoereikende orale voedingsinname, ondanks advies en/of orale bijvoeding, aanvullende enterale of, als dat onvoldoende of onmogelijk is, parenterale voeding.	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor glutaminesuppletie tijdens conventionele cytotoxische of targettherapie.																		
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Very Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Very Low	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Very Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Very Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	-	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Strong																			
Niveau van bewijskracht	Very Low																			
Graad van consensus	Strong consensus																			
Sterkte van de aanbeveling	Strong																			
Niveau van bewijskracht	Very Low																			
Graad van consensus	Consensus																			
Sterkte van de aanbeveling	-																			
Niveau van bewijskracht	Low																			
Graad van consensus	Strong consensus																			

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C4: Medische oncologie: hoge dosis chemotherapie en hematopoïetische stamceltransplantatie (HSCT)

C4 - 1 Adequate voeding en lichaamsbeweging	C4 - 2 (Par)Enterale voeding	C4 - 3 Bacteriearm dieet	C4 - 4 Glutamine																								
Lichaamsbeweging en adequate voedingsinname. Enterale en/of parenterale voeding kan nodig zijn.	Als orale voeding ontoereikend is, enterale sondevoeding verkiezen boven parenterale, behalve bij ernstige mucositis, refractair braken, ileus, ernstige malabsorptie, chronische diarree of symptomatische gastro-intestinale graft-versus-hostziekte (GvHD).	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor kiemarm dieet meer dan 30 dagen na een allogene transplantatie.	Er zijn onvoldoende betrouwbare klinische gegevens voor glutamine ter verbetering van het klinisch resultaat bij hooggedoseerde chemotherapie en HSCT.																								
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Very low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Very low	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Weak</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Weak	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>–</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	–	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>–</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	–	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Strong																										
Niveau van bewijskracht	Very low																										
Graad van consensus	Strong consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	Weak																										
Niveau van bewijskracht	Low																										
Graad van consensus	Strong consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	–																										
Niveau van bewijskracht	Low																										
Graad van consensus	Strong consensus																										
Sterkte van de aanbeveling	–																										
Niveau van bewijskracht	Low																										
Graad van consensus	Strong consensus																										

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C5: Genezen kankerpatiënten

C5 - 1
Lichaamsbeweging

Regelmatige lichaamsbeweging.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Consensus

C5 - 2
Lichaamsgewicht en levensstijl

Behoud van een gezond gewicht (BMI 18,5-25 kg/m²) en een gezonde levensstijl, met voldoende lichaamsbeweging en een voeding gebaseerd op groenten, fruit en volle granen, met weinig verzadigd vet, rood vlees en alcohol.

Sterkte van de aanbeveling	Strong
Niveau van bewijskracht	Low
Graad van consensus	Strong consensus

Hoofdstuk C: Maatregelen voor specifieke patiëntcategorieën

C6: Patiënten met gevorderde kanker die geen kankerbehandeling ontvangen

C6 - 1 Screening en beoordeling	C6 - 2 Nutritionele ondersteuning	C6 - 3 Zeer gevorderd terminaal stadium																		
<p>Screen routinematig patiënten op ontoereikende voedingsinname, gewichtsverlies en lage BMI en, als er een risico wordt vastgesteld, verder te beoordelen op zowel behandelbare symptomen die de voedingsinname beïnvloeden, als metabolismestoornissen.</p>	<p>Voedingsinterventies na overleg met de patiënt over de prognose, het verwachte voordeel voor levenskwaliteit en potentiële overleving, en de extra belasting die voedingsondersteuning met zich meebrengt.</p>	<p>Bij stervende patiënten de behandeling richten op comfort. Er is voor de meeste patiënten waarschijnlijk geen voordeel van kunstmatige voeding en hydratatie. Bij acute verwardheid korte en beperkte hydratatie om dehydratie als oorzaak uit te sluiten.</p>																		
<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Consensus	<table border="1"> <tr> <td>Sterkte van de aanbeveling</td> <td>Strong</td> </tr> <tr> <td>Niveau van bewijskracht</td> <td>Low</td> </tr> <tr> <td>Graad van consensus</td> <td>Strong consensus</td> </tr> </table>	Sterkte van de aanbeveling	Strong	Niveau van bewijskracht	Low	Graad van consensus	Strong consensus
Sterkte van de aanbeveling	Strong																			
Niveau van bewijskracht	Low																			
Graad van consensus	Consensus																			
Sterkte van de aanbeveling	Strong																			
Niveau van bewijskracht	Low																			
Graad van consensus	Consensus																			
Sterkte van de aanbeveling	Strong																			
Niveau van bewijskracht	Low																			
Graad van consensus	Strong consensus																			